

Uchwała NR X/74/19
Rady Gminy Zapolice
z dnia 27 czerwca 2019 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zapolicach w 2018 roku**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508; zm.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1310, z 2018 r. poz. 1358, poz. 1693, poz. 2192, poz. 2354 i poz. 2529 oraz z 2019 r. poz. 271, poz. 730 i poz. 752.) Rada Gminy Zapolice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach w 2018 roku, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zapolice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Zapolice oraz zamieszczeniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Zapolice.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Piotr Paweł Hryniuk

Załącznik
do Uchwały Nr X/74/19
Rady Gminy Zapolice
z dnia 27 czerwca 2019 r.

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zapolicach w 2018 roku**

Zapolice, czerwiec 2019 r.

I. WPROWADZENIE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. „Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.” [ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.].

Jednostkami odpowiadającymi za realizację problematyki pomocy społecznej na poziomie gminy są gminne ośrodki pomocy społecznej. Zadaniem gminnych ośrodków pomocy społecznej jest także rozwiązywanie problemów przy ścisłej współpracy z gminnymi i wojewódzkimi, a także rządowymi służbami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.

1. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;

- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należą:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

- 1) świadczenia pieniężne:
 - a) zasiłek stały,
 - b) zasiłek okresowy,
 - c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
 - d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
 - e) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
 - f) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - g) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- 2) świadczenia niepieniężne:
 - a) praca socjalna,
 - b) bilet kredytowany,
 - c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
 - d) składki na ubezpieczenia społeczne,
 - e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
 - f) sprawienie pogrzebu,

- g) poradnictwo specjalistyczne,
- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,
- l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie chronione,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- p) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

II. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH

1. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zapolicach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach został powołany Uchwałą z dnia 28 lutego 1990 r., Nr XI/51/90 Gminnej Rady Narodowej w Zapolicach [Dziennik Urzędowy województwa sieradzkiego Nr 19, poz. 209 z dnia 17 maja 1990 r.].

Struktura organizacyjna Ośrodka, w 2018 r.:

- 1) **Kierownik** – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
- 2) **Zespół Finansowo – Księgowy i Administracyjny:**
 - Głównego Księgowego – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
- 3) **Zespół Pracowników Socjalnych:**
 - specjalista pracy socjalnej – 3 etaty (stanowisko pomocnicze i obsługi);
 - asystent rodziny – 1 etat; 15 rodzin (stanowisko pomocnicze i obsługi);
- 4) **Zespół Usług Opiekuńczych:**
 - opiekun w ośrodku pomocy społecznej – umowa zlecenia w zależności od potrzeb (stanowisko pomocnicze i obsługi);
- 5) **Zespół Pracowników ds. Świadczeń Rodziny, Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Świadczenia Wychowawczego:**
 - ds. Świadczeń Rodziny, Dodatków Mieszkaniowych, Dodatku energetycznego – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
 - stanowisko ds. Świadczenia Wychowawczego – 1 etat (stanowisko urzędnicze);
 - aspirant pracy socjalnej (Fundusz Alimentacyjny – ¾ etatu, Stypendia – ¼ etatu) – 1 etat (stanowisko pomocnicze i obsługi);
- 6) **Klub „SENIOR+”**
 - instruktor ds. kulturalno – oświatowych – 1/4 etatu (stanowisko pomocnicze i obsługi);
 - specjalista, zatrudniony w wymiarze czasu pracy w zależności od potrzeb placówki (stanowisko pomocnicze i obsługi);
- 7) **Klub Integracji Społecznej** – pracownicy ośrodka w ramach obowiązków służbowych;
- 8) **Punkt Pomocy Rodzinie** – Psycholog – umowa cywilno-prawna o świadczenie usług;
- 9) **Administrator Systemów Informatycznych** – informatyk (umowa zlecenia);
- 10) **Gminny Zespół Interdyscyplinarny** – pracownicy ośrodka w ramach obowiązków służbowych.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zapolicach zatrudnionych jest trzech pracowników socjalnych terenowych, w związku z tym ośrodek spełnia wymóg art. 110, ust. 11 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dotyczący zatrudnienia ilości terenowych pracowników socjalnych. Zgodnie z ww. przepisem prawa, OPS zatrudnia pracowników socjalnych, proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną, w stosunku jeden pracownik na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, jednak **nie mniej niż trzech pracowników** w pełnym wymiarze czasu pracy.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach, w celu podniesienia swoich kompetencji zawodowych uczestniczyli, w roku 2018, w specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach tematycznych, tj.:

- Szkolenie „Zmiany w zakresie ODO w związku z wejściem w życie – RODO” (9 osób),
- Szkolenie „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych” (2 osoby),

- Szkolenie „Zagrozenie HIV – aspekty medyczne i psychospoleczne. Jak chronić siebie i innych” (3 osoby),
- Szkolenie „Warsztaty dla pracowników zatrudnionych w miejskich/gminnych ośrodkach pomocy społecznej oraz powiatowych centrach pomocy rodzinie w zakresie sposobów postępowania w sytuacji kryzysowej” (2 osoby),
- Szkolenie „Dodatki mieszkaniowe i energetyczne w praktyce – projektowane zmiany, stan prawny na październik 2018” (1 osoba),
- Szkolenie „Szkolenie z zakresu „Usług grupowych” dla użytkowników oprogramowania do obsługi ŚR, ŚW oraz FA” (1 osoba),
- Szkolenie „Przemoc w rodzinie – rozpoznanie i interwencja” (1 osoba),
- Szkolenie „Zamknięcie Ksiąg Rachunkowych za 2018 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej” (1 osoba),
- Szkolenie „Jak utworzyć i poprowadzić instytucje opieki nad dziećmi do lat 3” (2 osoby),
- Szkolenie „Rachunkowość, sprawozdawczość budżetowa i gospodarka finansowa OPS” (1 osoba),
- Szkolenie „Ustawa o Pomocy Społecznej – aktualne problemy” (2 osoby),
- Konferencja „Potrzeby mieszkańców województwa łódzkiego w wieku 60+ i opiekunów rodzinnych osób niesamodzielnych 60+” (2 osoby),
- Wojewódzkie Obchody Dnia Pracownika Socjalnego 2018 (2 osoby),
- Wojewódzkie Obchody Dnia Seniora 2018 w Sieradzu (1 osoba).

III. REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH W ROKU 2018

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach realizuje zadania własne i zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, dodatku energetycznego, stypendiów szkolnych, świadczeń wychowawczych, Karty Dużej Rodziny, wspierania rodziny wynikające, m.in. z ustaw:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.),
2. UCHWAŁA Nr 221 RADY MINISTRÓW z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P.2015.821),
3. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.),
4. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
5. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.),
6. ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.),
7. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1878),
8. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 670),
9. ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 180 z późn. zm.),
10. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 755 z późn. zm.),
11. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506),
12. ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1510 z późn. zm.),
13. ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.),
14. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.),
15. ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.),
16. ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1314 z późn. zm.),
17. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077),
18. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351),
19. ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1260 z późn. zm.),
20. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.),
21. ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1832 z późn. zm.),
22. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.),

23. ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.),
24. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.),
25. ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.),
26. innych przepisów prawnych, które przewidują realizację zadań przez ośrodek pomocy społecznej.

1. Pomoc społeczna – świadczenia niepieniężne

Pomocy Społecznej udziela się w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Katalog przesłanek umożliwiających przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest otwarty i tak naprawdę można przyznać świadczenia również w innych przypadkach, niż przewiduje to ustawa, pod warunkiem, że są uzasadnione i konieczne dla dobra osoby lub rodziny, a także najbliższego otoczenia (racjonalne i celowe).

Na podstawie art. 8 ustawy o pomocy społecznej, w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, świadczenia pieniężne przysługują osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701,00 zł** miesięcznie, natomiast osobie w rodzinie, jeśli jej dochód (na osobę w rodzinie) nie przekracza kwoty **528,00 zł** miesięcznie.

GOPS w Zapolicach w 2018 r. realizował świadczenia niepieniężne w postaci:

1. praca socjalna,
2. poradnictwo specjalistyczne (psycholog),
3. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
4. opłacanie pobytu w DPS,
5. zapewnienie schronienia

1.1. Praca socjalna

„Praca socjalna, to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi” (ustawa o pomocy społecznej).

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest:

- 1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny.

W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Pracownicy socjalni w 2018 roku, podejmowali wobec podopiecznych Ośrodka pracę socjalną oraz szeroko rozumiane poradnictwo. Były to działania mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna podejmowana była praktycznie podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka.

W roku 2018 pomocą, w postaci pracy socjalnej zostało objętych 63 rodzin, co daje 120 osób w rodzinach.

Tabela nr 1. Liczba osób objętych pracą socjalną w latach 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	103	111	56	63
Liczba osób w rodzinach	268	299	167	120

Źródło: opracowanie własne

Praca socjalna metodą kontraktu socjalnego i projektu socjalnego:

„Kontrakt socjalny - pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny; projekt socjalny - zespół działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób, rodzin, grup zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem *społecznym*” (ustawa o pomocy społecznej).

Kontrakt socjalny spisuje się w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W kontrakcie znajduje się m.in. wyszczególnienie ustalonych z pracownikiem socjalnym działań, które powinna podjąć osoba/rodzina w celu poprawienia swojej sytuacji. Kontrakt zawiera ocenę sytuacji rodzinnej lub majątkowej, a także informacje dotyczące potrzeb danej rodziny. W kontrakcie pracownik socjalny spisuje również działania, do których zobowiąże się rodzina (znalezienie pracy, podjęcie leczenia odwykowego) oraz konkretny termin ich rozpoczęcia i zakończenia. W kontrakcie odnotowuje się również wszystkie uwagi, dotyczące realizacji kontraktu. Okres, na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowywany jest z jednej strony do sytuacji życiowej, w jakiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt, a z drugiej – do form wsparcia, zaproponowanych przez Ośrodek. W 2018 r., z klientami Ośrodka podpisano 6 kontraktów socjalnych.

Tabela nr 2. Liczba osób objętych kontraktem socjalnym w latach 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba osób, z którymi podpisano kontrakt socjalny 25	25	16	19	6
Ilość kontraktów zakończonych zgodnie z założeniami	9	10	10	2

Źródło: opracowanie własne

Pracownicy socjalni, w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej, utrzymywali stały kontakt z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zapolicach, ośrodkami zdrowia, poradniami specjalistycznymi, szpitalami, opiekunkami terenowymi, w celu zapewnienia opieki lekarsko – pielęgniarskiej, organizowana była również pomoc sąsiedzka, kompletowali dokumentację niezbędną do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej lub Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym, kierowali osoby do Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, kierowali osoby do Środowiskowego Domu Samopomocy (1 osoba).

1.2. Poradnictwo specjalistyczne (psycholog)

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W Punkcie Pomocy Rodzinie, który działa w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach, był zatrudniony psycholog, który prowadził terapię i udzielał porad klientom. W 2018 r. udzielił 63 godziny porad, a środki finansowe przeznaczone na to zadanie to 4 410 zł.

1.3. Usługi opiekuńcze (Rozdział 85228)

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. W związku z tym, w dniu 21 marca 2015 Uchwałą Nr V/29/2015 Rada Gminy Zapolice określiła ww. zasady, natomiast Uchwałą XXVII/173/16 z dnia 28.12.2016 oraz Uchwałą Nr XVI/99/16 z dnia 28.01.2017 zmieniono stawkę godzinową za świadczone usługi opiekuńcze. Zwiększenie kosztu świadczonych usług opiekuńczych do 15,00 zł za godzinę, został spowodowany zwiększeniem stawki godzinowej za pracę na umowę zlecenia.

W 2018 r. z usług opiekuńczych korzystało 10 osób. Koszt usług opiekuńczych wraz z kosztem wynagrodzeń, pochodnych od wynagrodzeń i innych wydatków wyniósł **60 272,10 zł**.

Tabela nr 3. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	15	15	9	10
Koszt świadczenie usług opiekuńczych (środki własne gminy)	121763,50	96957,95	75 537,74	60 272,10

Źródło: opracowanie własne

W 2018 r. 1 osobie umorzono częściową odpłatność za usługi opiekuńcze (łącznie kwota umorzenia – 177,75 zł) oraz 1 osobę zwolniono z odpłatności.

1.4. Pobyt w Domu Pomocy Społecznej (Rozdział 85202)

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. W 2018 r. w Domach Pomocy Społecznej przebywało 9 mieszkańców gminy Zapolice, z czego 8 osobom Gmina dofinansowywała koszt pobytu w DPS. Łączna kwota wydatkowana na to zadanie wyniosła **197 031,03 zł**.

Tabela nr 4. Liczba osób przebywających w DPS w latach 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	8	7	8	8
Koszt pobytu w DPS (środkami własnymi gminy)	170 149	159 544	185 830,18	197 031,03

Źródło: opracowanie własne

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi (zgodnie z zawartą umową):
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim *kosztem utrzymania* w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wносить osoby inne (obce, niespokrewnione).

Średni miesięczny *koszt utrzymania* mieszkańca:

- 1) w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym - ustala wójt (burmistrz, prezydent miasta) i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku;
- 2) w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym - ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku;
- 3) w regionalnym domu pomocy społecznej - ustala marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W 2018 r. klienci GOPS w Zapolicach przebywali w DPS w Sieradzu, DPS w Przatówku, DPS w Zduńskiej Woli i DPS w Biskupicach.

Tabela nr 5. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS w latach 2016-2019

Rok	2016	2017	2018	2019
DPS w Sieradzu	2 839,08	2 891,90	3 128,30	3 374,12
DPS w Biskupicach	2 868,48	2 924,07	3 257,88	3 641,18
DPS w Zduńskiej Woli	2 838,77	3 000,69	3 028,12	3 284,82
DPS w Przatówku	2 823,03	3 202,52	3 202,66	3 593,57

Źródło: opracowanie własne

1.5. Schronienie (Rozdział 85214)

Pomoc niematerialna przyznawania jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.). Uchwała Nr XLIII/265/18 Rady Gminy Zapolice z dnia 29 marca 2018 r. określa zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach osób bezdomnych.

Gmina Zapolice podpisała w dniu 16.02.2018 r. porozumienie o współpracy z Fundacją METAMORFOZA z siedzibą w Feliksowie, 99-200 Poddębice, które normuje kwestie umieszczania osób bezdomnych potrzebujących pomocy.

W roku 2018 w schronisku dla bezdomnych (Warszawa) przebywała 1 osoba, jednak gmina Zapolice nie ponosiła kosztów związanych z tym pobytem.

Tabela nr 6. Liczba osób przebywających w schronisku dla bezdomnych w latach 2015-2018

Rok	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	2	3	1	1
Koszt pobytu w schronisku (środki własne gminy)	8 568,00	6 331,50	5 322,58	0

Źródło: opracowanie własne

2. Pomoc społeczna – świadczenia pieniężne.

W gminie Zapolice, wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. liczba ludności wynosiła 5167 osób, natomiast korzystających rodzin ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej było 92, co łącznie stanowiło 222 osoby w rodzinach. W stosunku do ogółu społeczeństwa zamieszkującego gminę, stanowi to 4,29 % (2017 r. - 5,75 %) osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Tabela nr 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2015-2018

Rok	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	158	126	111	92
Liczba osób w rodzinach	468	345	296	222

Źródło: opracowanie własne

W roku 2018 dominującymi przyczynami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie było, przede wszystkim, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa.

Tabela nr 8. Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Zapolice w latach 2017 i 2018

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2017 r.	Liczba osób w rodzinach 2017r.	Liczba rodzin 2018 r.	Liczba osób w rodzinach 2018 r.
UBÓSTWO	34	72	21	35
SIEROCTWO	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	2	2	1	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	11	59	7	38
W TYM:	8	47	7	38
WIELODZIETNOŚĆ	60	157	43	103
BEZROBOCIE	60	157	43	103
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	40	85	36	73
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	50	114	51	114

BEZRADNOŚĆ w sprawach opiek-wych. prowadzenia gospodarstwa domowego - OGÓŁEM	17	64	14	46
W TYM:	10	30	9	25
RODZINY NIEPEŁNE				
RODZINY WIELODZIETNE	5	29	3	15
PRZEMOC W RODZINIE	1	3	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0
ALKOHOLIZM i NARKOMANIA	25	57	25	51
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	1	1	2	2
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY UZYSKALI RP STATUS UCHODŹCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	0	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	4	12	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0	0
KLĘSKA żywiolowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

GOPS w Zapolicach w 2018 r. realizował świadczenia pieniężne w postaci:

1. Zasiłek stały,
2. Zasiłek okresowy,
3. Zasiłek celowy i specjalny celowy,
4. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

2.1. Zasiłek stały (Rozdział 85216) i ubezpieczenie zdrowotne (Rozdział 8521) związane z wypłatą zasiłku stałego

Zasiłek stały przysługuje osobie pełnoletniej niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, pod warunkiem spełnienia kryteriów dochodowych określonych w ustawie o pomocy społecznej. Wysokość zasiłku stałego uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby lub rodziny. Stanowi różnicę pomiędzy dochodem realnym, a kryterium dochodowym. Kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż **645,00 zł** dla osoby samotnie gospodarującej. Zasiłki stałe oraz środki na opłacanie składek zdrowotnych pochodzą z budżetu państwa w ramach dotacji celowej na realizację zadań własnych

W roku 2018 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił, z powodu niepełnosprawności, 16 osobom **zasiłki stałe, na kwotę 83 110,84 zł**, z czego 16 osobom, opłacano **składki zdrowotne** w ramach ubezpieczenia społecznego, na kwotę **7 264,99 zł**.

Tabela nr 9. Liczba osób korzystających z zasiłku stałego w latach 2017-2018

Rok	2017	NFZ	2018	NFZ
Liczba osób	14	14	16	16
Kwota dotacji	63439,15	5709,54	83 110,84	7 264,99
Środki własne gminy	0	0	0	0
razem	63439,15	5709,54	83 110,84	7 264,99

Źródło: opracowanie własne

2.2. Zasiłek okresowy (Rozdział 85114)

Z budżetu Wojewody, w ramach zadań własnych gminy, wypłacane są również **zasiłki okresowe** z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, itp. Zasiłek

okresowy dla osoby samotnie gospodarującej przyznaje się w wysokości do różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem realnym danej osoby. W przypadku rodziny zasiłek wynosi do różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a realnym dochodem danej rodziny. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% danej różnicy, o której mowa wyżej. Tę część zasiłku (50%) opłacane jest z budżetu państwa. Gmina Zapolice partycypuje w kosztach wypłat zasiłków okresowych.

W 2018 roku przyznano 22 rodzinom pomoc w formie zasiłków okresowych na łączną kwotę **34 916,00 zł** (dotacja – 32 628,14 zł, budżet gminy – 2 287,86 zł). Głównym powodem przyznania zasiłków było bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność.

Tabela nr 10. Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego w latach 2015-2018

Rok	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	65	41	34	22
Kwota dotacji	91000,00	41158,00	39441,09	32 628,14
Środki własne gminy	7390,00	3719,00	2888,91	2 287,86
razem	98390,00	44 877,00	42330,00	34 916,00

Źródło: opracowanie własne

2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy (Rozdział 85214)

Zasiłki celowe przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części kosztów lub całości zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Również osobom bezdomnym, w ramach zasiłku celowego można pokryć koszty świadczenia zdrowotnego lub biletu kredytowanego. Ośrodek przyznał w 2018 roku zasiłki celowe dla 15 rodzin na kwotę **4 000,00 zł**. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego można przyznać **specjalny zasiłek celowy** w wysokości nieprzekraczającej kryteria dochodowe ustalone w ustawie o pomocy społecznej. W roku 2018 Ośrodek wypłacił 16 rodzinom specjalne zasiłki celowe na łączną kwotę **6 374,68 zł**.

Tabela nr 11. Liczba osób korzystających z zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego w latach 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	65	56	41	31
Kwota dotacji	0	0	0	0
Środki własne gminy	36745,03	22700,63	10511,00	10 374,68

Źródło: opracowanie własne

2.4. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd (Rozdział 85219)

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W 2018 r. wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacano 1 osobie. Łączny koszt zadania wyniósł 5 813,26 zł.

3. Świadczenia rodzinne (Rozdział 85502)

Świadczenia rodzinne przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.).

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) zapomoga wypłacana przez gminy (ze środków własnych);
- 4) świadczenia wypłacane przez gminy (ze środków własnych);
- 5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 6) świadczenie rodzicielskie.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- 3) samotnego wychowywania dziecka;
- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazd, zamieszkanie).

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 764,00 zł.

W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 1) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia;

Wysokość dodatków do zasiłku rodzinnego:

- 1) urodzenie dziecka – 1000,00 zł;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł miesięcznie;
- 3) samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na jedno dziecko, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci; w przypadku dziecka niepełnosprawnego wysokość tę zwiększa się o kwotę 80,00 zł nie więcej niż 160,00 zł na wszystkie dzieci;

- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95,00 zł miesięcznie na trzecie i następne dzieci;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 90,00 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia oraz 110,00 zł na dziecko powyżej 5 roku życia;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego – 100,00 zł raz w roku;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 113,00 zł miesięcznie na zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła lub 69,00 zł na dojazd do miejscowości, w której znajduje się szkoła;

Rada gminy w drodze uchwały może podnieść kwoty ww. dodatków do zasiłku rodzinnego. Podwyższenie kwot dodatków finansowane jest ze środków własnych gminy.

Świadczenia opiekuńcze

- 1) Zasiłek pielęgnacyjny – 184,42 zł miesięcznie.
- 2) Specjalny zasiłek opiekuńczy – 620,00 zł miesięcznie (846,42 zł brutto łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne).
- 3) Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – 1 583,00 zł miesięcznie (2 161,10 zł brutto łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1 000,00 zł na jedno dziecko. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922,00 zł.

Rada gminy w drodze uchwały może przyznać zamieszkałym na terenie jej działania osobom jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia ich dziecka. Uchwała reguluje szczegółowe zasady udzielania zapomogi. W związku z urodzeniem się jednego dziecka może być przyznana tylko jedna zapomoga, a wypłaty zapomóg finansowane są ze środków własnych gminy. Kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń rodzicielskich, zasiłku dla opiekuna oraz koszty obsługi tych świadczeń zostały szczegółowo przedstawione w tabeli nr 13.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 1) 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 2) 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 3) 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie.

W roku 2018 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił, **23 osobom** świadczenie rodzicielskie, na łączną kwotę **128 599,30 zł**.

Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń rodzinnych pochodzą w całości z dotacji celowej budżetu państwa.

4. Zasiłek dla opiekuna – ZDO (Rozdział 85502)

Realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13) wprowadzono nowe świadczenie, tj. zasiłek dla opiekunów. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.) określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Zasiłek dla opiekunów przysługuje w wysokości **620,00 zł** miesięcznie (**846,42 zł** brutto łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne).

W roku 2018 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił, **1 osobie** ZDO, na łączną kwotę **6 440,00 zł**. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń ZDO pochodzą w całości z dotacji celowej budżetu państwa.

Tabela nr 12. Zestawienie wypłaconych świadczeń rodzinnych, kosztów obsługi w 2018 roku – dotacja celowa

L.p.	Wyszczególnienie świadczeń	Realizacja świadczeń w 2018 roku		
		Liczba osób	Liczba świadczeń	Wykorzystana dotacja
1	zasiłek rodzinny (a+b+c), z tego:	507	5 044	568 658,52
	a) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia	149	1 253	115 409,73
	b) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	333	3 307	391 216,30
	c) zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	25	484	62 032,49
2	dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	21	157	60 799,46
3	dodatek z tytułu urodzenia dziecka	24	35	22 191,31
4	dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	12	138	28 878,59
5	dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	33	343	35 019,27
6	dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	204	599	29 164,80
7	dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	85	724	46 605,11
8	dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	40	471	42 633,00
9	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	49	49	49 000,00
10	świadczenie rodzicielskie	23	148	128 599,30
11	zasiłek pielęgnacyjny	136	1 385	219 194,44
12	świadczenie pielęgnacyjne	27	311	459 347,00
13	dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	0
14	specjalny zasiłek opiekuńczy	10	80	42 157,20
15	jednorazowe świadczenie „za życiem”	1	1	4 000,00
16	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	19	211	80 999,88
17	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające SZO	8	57	8 200,00
18	koszty obsługi ustawy o świadczeniach rodzinnych - 3% otrzymanej dotacji pomniejszonej o świadczenie rodzicielskie	0	0	44 748,76

19	koszty obsługi ustawy o świadczeniach rodzinnych - 30 zł od wydanej decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia rodzicielskiego	0	0	300,00
20	koszty obsługi ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	0	0	120,00
21	zasiłek dla opiekuna	1	12	6 440,00
22	odsetki od zasiłku dla opiekuna	0	0	0
23	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	1	12	1 772,24
24	koszty obsługi ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	0	0	193,20
25	świadczenie z funduszu alimentacyjnego	28	274	108 980,00
26	koszty obsługi ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	0	0	12 472,58
	Ogółem	1 736	15 095	2 569 133,18

Źródło: Roczne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań w rozdziale 85502 § 2010.

Tabela nr 13. Rozliczenie kosztów obsługi Dział 852, rozdział 85502, § 2010 za 2018 r.

L.p.	Kwota		
		Wydatki	Zobowiązania
1	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	38 758,36	0,00
2	§ 4040 - dodatkowe wynagrodzenie roczne	3 934,85	0,00
3	§ 4110 - składki na ubezpieczenia społeczne	6 835,57	0,00
4	§ 4120 - składki na Fundusz Pracy	703,35	0,00
5	§ 4170 - umowy zlecenia	2 400,00	0,00
6	§ 4210 - zakup materiałów i wyposażenia	724,47	0,00
7	§ 4300 - zakup usług pozostałych	2 022,62	0,00
8	§ - pozostałe wydatki	2 455,32	0,00
Razem		57 834,54	0,00

Źródło: Roczne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań w rozdziale 85502 § 2010.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach, w ramach świadczeń rodzinnych, w roku 2018, opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Składki opłacane były w ramach zasiłków dla opiekunów, specjalnych zasiłków opiekuńczych, świadczeń pielęgnacyjnych z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

5. Fundusz alimentacyjny (Rozdział 85502)

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 670),

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W roku 2018 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił **23 rodzinom** środki z funduszu alimentacyjnego, na łączną kwotę **108 980,00 zł**. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego pochodzą w 100 % z dotacji celowej budżetu państwa.

DŁUŻNICY ALIMENTACYJNI

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje organ właściwy dłużnika, tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Realizacja ww. ustawy może być także przekazana do jednostki organizacyjnej gminy np. do ośrodka pomocy społecznej.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez organ właściwy dłużnika.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się, jako bezrobotny oraz informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- 1) złożenia oświadczenia majątkowego,
- 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
- 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych

- 1) organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika:

- 1) składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 z późn. zm.) oraz
- 2) po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Czynności podejmowane przez organ wypłacający świadczenie z funduszu alimentacyjnego w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Z wyegzekwowanych kwot 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, a pozostałe 60%

tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa. Uzyskane przez gminę organu właściwego wierzyciela ww. dochody przeznacza się w szczególności na pokrycie kosztów podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach, w 2018 roku podjął działania wobec 16 dłużników alimentacyjnych, tj.:

- 1) wystąpiono z 16 wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników do właściwych organów dłużników,
- 2) przeprowadzono 11 wywiadów alimentacyjnych i odebrano oświadczenie majątkowe od dłużników przebywających na terenie gminy,
- 3) skierowano 5 wniosków do Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli o aktywizację zawodową dłużników,
- 4) skierowano 1 wniosek, do Starosty zduńskowolskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych,
- 5) skierowano 1 wniosek, do Prokuratury Rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa niealimentacji,
- 6) skierowano 18 zawiadomień do Komendy Powiatowej Policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeks karny,
- 7) nie skierowano żadnego wniosku do Komornika Sądowego o przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości należącej do dłużnika alimentacyjnego.

Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych w 2018 roku wynosiły:

- **25 396,83 zł** (z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej), z tego:
 - 1) kwota przekazana do Budżetu Państwa – **25 102,42 zł** (FA – 441,61 zł + odsetki – 24 660,81 zł);
 - 2) kota przekazana na dochody własne Gminy Zapolice – **294,41 zł;**

Tabela nr 14. Zestawienie podziału kwot wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych w latach 2016-2018

Rok	2016	2017	2018
Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych	16 358,55	95 353,99	25 396,83
z tego:			
kwota przekazana do Budżetu Państwa	13 845,98	73 573,70	25 102,42
kwota przekazana na dochody własne Gminy Zapolice	2 512,57	21 780,29	294,41

Źródło: opracowanie własne

W ramach działań wobec dłużników alimentacyjnych wysłano korespondencję do różnych instytucji, tj. prokuratura, policja, sądy, komornicy, urzędy skarbowe, powiatowe urzędy pracy, urzędy gmin, starostwa, ośrodki pomocy społecznej. GOPS przekazuje również do Biura Informacji Gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości nie regulowania za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W 2018 r. do Biura Informacji Gospodarczej zgłoszono 4 nowych dłużników oraz zaktualizowano wysokość zadłużenia 39 dłużników.

Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa na świadczenia rodzinne oraz z dochodów własnych gminy (tzw. 40%). Koszty podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

6. Świadczenie wychowawcze 500 PLUS (Rozdział 85501)

Świadczenia wychowawcze przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.).

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia, w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł, a jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne 1 200,00 zł.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 3) pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- 4) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W przypadku, gdy osoba, o której mowa w art. 4 ust. 2, marnotrawi wypłacane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkuje je niezgodnie z celem, organ właściwy przekazuje należne osobie świadczenie wychowawcze w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

W roku 2018 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił **478 rodzinom** środki w ramach świadczenia wychowawczego, na łączną kwotę **3 610 162,90 zł**. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń wychowawczych pochodzą w całości z dotacji celowej budżetu państwa.

W 2018 r. orzeczono decyzjami administracyjnymi zwrot nienależnie pobranych świadczeń w łącznej kwocie 4000,00 zł, w tym 2000,00 zł dotyczy świadczeń nienależnie pobranych za 2017 r. Nienależnie pobrane świadczenia zostały odzyskane w 100%.

7. Świadczenie „Dobry start” (Rozdział 85504)

Świadczenie „Dobry start” przyznawane jest na warunkach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. poz. 1061). Celem jest wsparcie rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego.

Świadczenie przysługuje:

- 1) rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych - raz w roku na dziecko;
- 2) osobom uczącym się - raz w roku.

Świadczenie przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia:

- 1) przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia;
- 2) przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia - w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje także w przypadku:

- 1) ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
- 2) ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia - w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

W przypadku dziecka biorącego udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, świadczenie „Dobry start” przysługuje nie wcześniej niż od roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7. rok życia.

Świadczenie „Dobry start” przysługuje w wysokości 300,00 zł.

W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia dobry start ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego świadczenia dobry start.

Świadczenie „Dobry start” nie przysługuje:

- 1) jeżeli dziecko lub osoba ucząca się zostały umieszczone w domu pomocy społecznej, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie;
- 2) na dzieci uczęszczające do przedszkola oraz dzieci realizujące roczne przygotowania przedszkolne w tzw. zerówce w przedszkolu lub szkole.

W roku 2018 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach wypłacił **676** świadczeń „Dobry start” na łączną kwotę **202 800,00 zł**. Odmówiono przyznania świadczenia **3** dzieci. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczenia oraz koszty obsługi pochodzą w całości z dotacji celowej budżetu państwa.

IV. POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH

1. Dodatki mieszkaniowe (Rozdział 85215)

Ustawodawca w art. 3 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych określił, iż dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. W 2018 roku najniższa emerytura wynosiła 1 029,80 zł. W zależności od liczby członków rodziny ważnym kryterium przyznania dodatku jest powierzchnia normatywna przypadająca na jedną osobę w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym. Innym kryterium przyznania dodatku mieszkaniowego jest informacja o zaległościach czynszowych danej rodziny.

W roku 2018 gmina Zapolice wypłacił **1 rodzinie** środki w ramach dodatku mieszkaniowego, na łączną kwotę **2 621,70 zł**. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń pochodzą w całości ze środków własnych gminy.

Tabela nr 15. Zestawienie wypłaty dodatku mieszkaniowego w latach 2015-2018.

	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	5	2	2	1
Kwota wypłaconych świadczeń	7 414,01	8 416,53	6 206,10	2 621,70

Źródło: opracowanie własne

2. Dodatek energetyczny (Rozdział 85215)

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 27 kwietnia 2018 r. wysokość dodatku energetycznego obowiązująca od dnia 1 maja 2018 r. do dnia 30 kwietnia 2019 r. dla gospodarstwa domowego:

- 1) prowadzonego przez osobę samotną wynosi – 11,35 zł/miesiąc;
- 2) składającego się z 2 do 4 osób wynosi – 15,77 zł/miesiąc;
- 3) składającego się z co najmniej 5 osób wynosi – 18,92 zł/miesiąc.

Odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny. Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym. Wysokość limitu wynosi:

- 1) 900 kWh w roku kalendarzowym - dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną;
- 2) 1250 kWh w roku kalendarzowym - dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób;
- 3) 1500 kWh w roku kalendarzowym - dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób.

Minister właściwy do spraw energii ogłasza, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej. Przy ustalaniu wysokości dotacji celowej na realizację wypłat dodatku energetycznego, uwzględnia się koszty wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku.

W roku 2018 gmina Zapolice nie wypłacała środków w ramach dodatku energetycznego.

3. Stypendium szkolne (Rozdział 85415)

Stypendium szkolne jest świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, które może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę, tj. 528,00 zł w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na:

- 1) wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia;
- 2) wniosek odpowiednio dyrektora szkoły, kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium pracowników służb społecznych;
- 3) mogą być również przyznawane z urzędu.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

- 1) całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
- 2) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota, o której mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych - na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym.

Rada gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności:

- 1) sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1;
- 2) formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy;
- 3) tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego;
- 4) tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego.

W roku 2018 gmina Zapolice wypłaciła **38 rodzinom (78 dzieci)** środki w ramach stypendium szkolnego, na łączną kwotę **70 729,71 zł**. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń pochodzą z dotacji celowej budżetu państwa i środków własnych gminy. W 2018 r. otrzymano **56 583,77 zł** dotacji, w związku z tym gmina Zapolice partycypowała w wypłacie stypendiów w kwocie **14 145,94 zł**, tj. 20%.

Tabela nr 16. Zestawienie wypłaconych świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w latach 2015-2018

Rok	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	80	63	51	38
Liczba dzieci uprawnionych	151	117	97	78
Kwota wypłaconych świadczeń	109 102,79	103 159,35	86 711,47	70 729,71
Z tego				
Dotacja	87 282,23	73 222,00	69 369,17	56 583,77
Środki własne Gminy Zapolice	21 820,56	29 937,35	17 342,30	14 145,94

Źródło: opracowanie własne

V. ŚRODKI WYDATKOWANE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH W LATACH 2017 i 2018 r.

Tabela nr 17. Środki wydatkowane w 2017 i 2018 roku według klasyfikacji budżetowej i rodzajów świadczeń.

Zadanie	Wykonanie 2017		Wykonanie 2018	
Zadania finansowane z budżetu gminy	606 127,07		625 330,70	
odpłatność w DPS (rozdział 85202)	185 830,18		197 031,03	
Świadczenie wychowawcze 500 PLUS (rozdział 85501)	700,00		327,60	
koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej (rozdział 85508)	0,00		9 898,90	
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – Gminny Zespół Interdyscyplinarny (rozdział 85205)	3450		5 542,86	
Resortowy program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” (rozdział 85504)	18 162,57		24 321,52	
Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny (rozdział 85502)	17 681,17		32 594,90	
zasiłki celowe (rozdział 85214)	18133,58		10 374,68	
zasiłki okresowe (rozdział 85214)	2 888,91		2 287,86	
koszty GOPS (rozdział 85219)	268 089,39		243 569,00	
usługi opiekuńcze (rozdział 85228)	75 537,74		60 272,10	
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85230)	11752,88		9 114,20	
pozostała działalność – SENIOR+ (rozdział 85295)	3 204,64		29 996,05	
pozostała działalność – Spotkanie Oplatkowe dla samotnych (rozdział 85295)	696,00		0	
Zadania dofinansowane z budżetu Wojewody i FP	276794,51		305 420,07	
wspieranie rodziny – asystent rodziny (rozdział 85504; FP i BW)	15538,81		20 882,00	
	5 132,03	10 406,78	5 894,00	14 988,00
składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych (rozdział 85213)	5709,54		7 264,99	
zasiłki okresowe (rozdział 85214)	39 441,09		32 628,14	
zasiłki stałe (rozdział 85216)	63 439,15		83 110,84	
koszty GOPS (rozdział 85219)	105 816,00		109 644,00	
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85230)	46 849,92		35 690,10	
pozostała działalność - SENIOR+ (rozdział 85295)	0		16 200,00	
Zadania finansowane z dotacji celowej	589 3916,13		5 910 712,82	
opieka zdrowotna (rozdział 85195)	80,00		60,00	
świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny (rozdział 85502)	2 050 567,08		1 996 354,66	
świadczenia „za życiem” (rozdział 85502)	0		4 120,00	
składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych (rozdział 85213)	26 738,88		29 363,51	
wynagrodzenie dla opiekuna prawnego (85219)	6 381		5 813,26	
Karta Dużej Rodziny (rozdział 85503)	137,00		136,43	
Świadczenie wychowawcze 500 PLUS (rozdział 85501)	3 810 012,17		3 665 274,96	
świadczenia „Dobry start” (rozdział 85504)	0		209 590,00	
RAZEM	6 776,837,71		6 841 463,59	

Źródło: opracowanie własne

W 2018 r. największą grupę wydatków stanowią świadczenia wychowawcze 500+, drugą pozycją są świadczenia rodzinne wraz z funduszem alimentacyjnym, natomiast trzecią

pozycją jest świadczenie Dobry start. Wydatki te są w całości finansowane z budżetu państwa, w ramach dotacji celowej. W wydatkach tych ujęte są również koszty obsługi zadań, które wynoszą 3 % przekazanej kwoty dotacji w przypadku świadczeń rodzinnych, 1,5% w przypadku świadczenia wychowawczego oraz koszt realizacji programu Dobry start wynosi 10 zł za jedno dziecko albo jedną osobę uczącą się, na które ustalane jest prawo do świadczenia. Czwarta pozycja wydatków to bieżące utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie większa część to wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników. Liczba zatrudnionych poszczególnych pracowników wynika z przepisów prawnych. Część kosztów zatrudnienia pracowników socjalnych pokrywana jest z dotacji celowej budżetu państwa. Kolejną pozycją są koszty utrzymania mieszkańców w DPS, usługi opiekuńcze, a następnie zasiłki i pomoc w naturze.

VI. RZĄDOWY PROGRAM „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Rozdział 85230)

Celem programu jest ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia w szczególności wśród: dzieci, młodzieży, osób dorosłych, chorych oraz niepełnosprawnych, z gospodarstw domowych o najniższych dochodach, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji i zakłada on objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży oraz osoby dorosłe wymagające wsparcia w postaci posiłku z terenu gminy Zapolice.

Program jest elementem polityki państwa w zakresie wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym, poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Pomoc w formie dożywiania udzielana była w zależności od sytuacji rodzinnej i dochodowej rodziny lub opiekunów dziecka, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej. Pomoc przyznawana jest w oparciu o kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej podwyższone o 150 %. Pozwalała na to Uchwała Nr XL/285/14 Rady Gminy Zapolice z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie dożywiania dzieci i uczniów.

W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, mogła być przyznana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności.

Pomoc może być przyznawana na wniosek osoby zainteresowanej, rodziców dziecka, opiekunów prawnych, rodziców zastępczych, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej, przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

Dożywianie w szkołach odbywa się na zasadach określonych przez dyrektora danej placówki. Szkoła winna spełniać kryteria określone dla miejsc przeznaczonych do dożywiania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach w ramach udzielania świadczeń niepieniężnych przyznaje pomoc w zakresie dożywiania. Pomocy takiej udzielono w 2018 roku 155 osobom z terenu gminy Zapolice na łączną sumę 44 804,30 zł (dotacja – 35 690,10 zł, środki własne – 9 114,20 zł). Program pozwala na skuteczne udzielenie pomocy uczniom i dzieciom oraz osobom dorosłym wymagającym wsparcia w zapewnieniu posiłku lub produktów żywnościowych.

Dotacja przysługująca gminie w ramach Programu wynosi 60%, jednak na wniosek gmina może starać się o zwiększenie tego udziału. W 2018 r. Kierownik GOPS w Zapolicach złożył wniosek o dofinansowanie programu w wysokości 80%. Wniosek został rozpatrzony przez Wojewodę pozytywnie. W związku z tym, w 2018 r. gmina Zapolice partycypowała w kosztach Programu w wysokości 20%, a nie 40% jak zakłada Program.

Tabela nr 18. Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2015 -2018

Rok	2015	2016	2017	2018
Kwota wypłaconych świadczeń	130 057,96	82 482,81	58 602,80	44 804,30
z tego:				
dotacja	96 393,53	61 292,55	46 849,92	35 690,10
środki własne gminy	33 664,43	21 190,26	11 752,88	9 114,20
% dofinansowania	74 %	75 %	80 %	80 %

Źródło: opracowanie własne

Szczególnym przepisem ww. programu jest możliwość udzielenia pomocy bez ustalania sytuacji materialnej rodziny (rodzinny wywiad środowiskowy) oraz bez decyzji administracyjnej wydanej przez ośrodek pomocy społecznej. Stosowną informację o potrzebie udzielenia pomocy w tym trybie, dyrektor szkoły (przedszkola) przekazuje ośrodkowi

pomocy społecznej właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka. W takim przypadku liczba dzieci i uczniów nie może przekroczyć 20 % liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Aby pomoc w tej formie była możliwa, Rada Gminy Zapolice, Uchwałą Nr XXXIX/277/14 z dnia 30 stycznia 2014 r. ustanowiła wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Program jest programem osłonowym w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej i celem programu osłonowego jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W roku 2018 na wniosek dyrektorów szkół nie został objęty programem żaden uczeń.

Tabela nr 19. Zestawienie świadczeń i finansowanie programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	w tym:		
		dzieci do 7 roku życia	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
Rzeczywista liczba osób objętych programem	155	17	72	96
w tym liczba osób korzystających z:	48	11	37	0
– posiłku				
– zasiłku celowego	137	6	35	96
– świadczenia rzeczowego	0	0	0	0
Koszt programu ogółem	44 804,30	X	X	X
z tego: środki własne	9 114,20	X	X	X
dotacja	35 690,10	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach, w ramach realizacji programu, finansował posiłki w:

- 1) Szkole Podstawowej im. 4. Pułku Piechoty Legionów w Zapolicach,
- 2) Przedszkolu Publicznym w Zapolicach,
- 3) Społecznej Szkole Podstawowej w Rembieszowie,
- 4) Zespole Szkół im. Marii Grzegorzewskiej w Zduńskiej Woli,
- 5) Szkole Podstawowej nr 13 im. Kolejarzy Polskich w Zduńskiej Woli,
- 6) Publicznym Przedszkolu nr 7 „Pod Zielonym Semaforem” w Zduńskiej Woli,
- 7) Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wojsławicach.

VII. RESORTOWY PROGRAM „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w 2018 r. (Rozdział 85504)

Dysfunkcyjność dotyczy zachowania lub niewypełniania jednej lub wielu funkcji rodziny. Nie wszystkie problemy dotyczące rodzinę prowadzą do patologii, ale ze względu na negatywne konsekwencje dla życia społecznego i jednostek, znajdują się w centrum zainteresowania odpowiednich instytucji i specjalistów. System opieki nad dzieckiem i rodziną stanowi jeden z elementów zadań w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej oraz profilaktyki uzależnień. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

Gmina Zapolice w 2018 r. partycypowała w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w kwocie 9 898,90 zł.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach w ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, współpracowali z nauczycielami, świetlicami socjoterapeutycznymi, sądem, pedagogami szkolnymi, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, kuratorami sądowymi, uzgadniali wizyty w poradniach, pomagali w pisaniu pozwów alimentacyjnych, rozwodowych, itp. Ważnym elementem pracy z ww. rodzinami było objęcie ich pomocą i wsparciem asystenta rodziny.

Założeniem Programu jest stymulowanie podejmowania przez samorządy terytorialne odpowiednich szczebli (gmin i powiatów) takich działań, które będą służyły:

- wsparciu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, które umożliwiłoby zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej, poprzez rozwój sieci asystentów rodziny zatrudnianych w gminach.
- wsparciu rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka poprzez rozwój sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnianych w powiatach

W ramach Resortowego programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” został złożony wniosek do Urzędu Wojewódzkiego o dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie, a z otrzymanej dotacji pokryto koszty zatrudnienia 1 asystenta rodziny (zatrudniony w wymiarze 1/1 etatu). W 2018 r. z takiej formy pomocy skorzystało 15 rodzin. Środki przeznaczone na realizację programu, w tym zatrudnienie asystenta rodziny wyniosły **45 203,52 zł**, z czego **20 882,00 zł** pochodziło z dotacji budżetu państwa, a **24 321,52 zł** ze środków własnych gminy.

Tabela nr 20. Zestawienie realizacji Programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w latach 2015-2018

Rok	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin	7	8	14	15
Kwota dotacji	9 000,00	9 225,10	15 538,81	20 882,00
Środki własne gminy	6 184,89	4 584,99	18 162,57	24 321,52
razem	15 184,89	13 810,09	33 701,38	45 203,52

Źródło: opracowanie własne.

VIII. NOWE ZADANIA

1. Program wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020 - Klub SENIOR+

Klub SENIOR+ w Paprotni funkcjonuje od 01.01.2018 r. Rzeczywista liczba miejsc w Klubie Senior+ wynosi 15. Miejsca te zostały utworzone w 2017 r. w ramach Modułu 1 Programu Wieloletniego „SENIOR+” na lata 2015-2020.

Do 31.12.2018 r. do kierownika GOPS w Zapolicach wpłynęły 22 deklaracje uczestnictwa w Klubie Senior+. Wszystkie wnioskujące osoby spełniły kryteria do uczestnictwa w Klubie, w związku z tym Klub SENIOR+ w Paprotni liczy obecnie 22 klubowiczów.

W 2018 r. w Klubie SENIOR+ w Paprotni prowadzone były usługi:

1. **Edukacyjne**, w ramach których klubowicze uczestniczyli w:
 - 1) **warsztatach artystycznych** (tworzyli ozdobne kwiaty z krepiny, bibuły i serwetek, tworzyli biżuterię z tkanin, koralików, sznurka i metodą sutaszu, wykonywali zapachowe elementy dekoracyjne z lawendy, woreczki zapachowe z ziołami i lawendą, wykonywali wianki sobótkowe, dekorowali pomieszczenia, wykonywali kartki, bileciki i zaproszenia świąteczne, tworzyli stroiki i wianki świąteczne, ozdabiali jajka wielkanocne różnymi technikami, tworzyli ozdoby wielkanocne, uczyli się sztuki dekorowania i aranżacji stołu podczas spotkań okolicznościowych, tworzyli „Lawendowe cuda” – zapachowe elementy dekoracyjne z lawendy, wyplatali wieniec dożynkowy z ziaren i kłosów zbóż, które wcześniej sami przygotowali, tj. zebrali i wysuszyli, tworzyli dekoracje jesienne do wnętrza i ogrodu, przygotowywali biało-czerwone kotyliony, karty świąteczne, wieńce adwentowe, stroiki i dekoracje bożonarodzeniowe);
 - 2) **kursie florystycznym** (klubowicze uczyli się układać kompozycje z kwiatów ciętych, suszonych, jak również tworzenia kompozycji mieszanych, poznawali zasady obowiązujące przy komponowaniu bukietów oraz dekoracji z wykorzystaniem materiału florystycznego, uczyli się komponowania bukietów na różne okazje: śluby, święta oraz możliwości dekorowania wnętrza przy użyciu kwiatów, rozpoczęli zajęcia teoretyczne z florystyki);
 - 3) **spotkaniu ze specjalistą fizjoterapii** (poruszone zostały zagadnienia związane z układem kostnym, klubowicze uzyskali wiele cennych informacji, dotyczących m.in. przyczyn powstawania bólu, zachowania właściwych postaw przy wykonywaniu codziennych czynności oraz możliwości szeroko pojętej fizjoterapii);
 - 4) **spotkaniu tematycznym z dietetykiem** (omawiane były potrzeby żywieniowe osób starszych, np. diety w chorobach, wzmacniające w trakcie leczenia lub przygotowujące do zabiegów medycznych, itp.);
 - 5) **warsztaty komputerowe** (klubowicze poznali zasady korzystania z komputera, nabyli podstawowe umiejętności obsługi komputera, wyszukiwania informacji w sieci, korzystania z bankowości elektronicznej i mediów społecznościowych);
2. **kulturalno – oświatowe**, w ramach których klubowicze uczestniczyli w wyjazdach do kina, wyjeździe na „Noc Świętojańską” w Gajewnikach i na powiatową imprezę „Folklor Świata” w Zduńskiej Woli, uczestniczyli w gminnej imprezie Dni Zapolic (stoisko Klubu Senior+ z prezentacją rękodzieła – kwiatów z bibuły, biżuterii, woreczków i dekoracji lawendowych, itp.), w Gminno-Parafialnych Dożynkach w Zapolicach (stoisko Klubu Senior+ z prezentacją rękodzieła oraz daniami i ciastami wykonanymi przez klubowiczów), w Dożynkach Powiatowych w Zduńskiej Woli, w Wojewódzkim Dniu Seniora w Sieradzu, w gminno – powiatowych obchodach 100-lecia Odzyskania Niepodległości, organizowali imprezy integracyjne i okolicznościowe, podczas których wspólnie śpiewali tradycyjne pieśni biesiadne, ogniskowe i patriotyczne;
3. **sportowo – rekreacyjne**, w ramach których klubowicze ćwiczą w plenerze, chodzą na spacerzy plenerowe, poznają technikę marszu nordicwalking, poznają dobre praktyki aktywności sportowej i spędzają trochę czasu na świeżym powietrzu, np. na siłowni zewnętrznej, przy ognisku;

4. **aktywności ruchowej**, w ramach których klubowicze uczestniczą w gimnastyce „aerobik dla seniora”, ćwiczą z muzyką, biorą udział w aerobiku, ćwiczeniach izometrycznych kończyn górnych i dolnych, ćwiczeniach oddechowych, ogólnokondycyjnych i relaksacyjnych, uczestniczą w praktycznych zajęciach z fizjoterapeutą;
5. **aktywizujące społecznie** w ramach, których klubowicze aktywnie włączali się w różne imprezy organizowane na terenie gminy i powiatu, organizowali imprezy integracyjne i okolicznościowe, tj. „Thusty czwartek we wtorek”, „Dzień Kobiet”, „Śniadanie Wielkanocne” „Powitanie lata”, „Dzień Seniora”, „Andrzejki Senioralne”, „Wieczór patriotyczny”, „Spotkanie wigilijne”, „Wieczór Kolęd” oraz spotkanie z mieszkańcami sołectwa podsumowujące udział w dożynkach gminnych, imprezy urodzinowe uczestników. Do uczestnictwa w imprezach zapraszane było najbliższe otoczenie, rodzina klubowiczów oraz władze gminy.

2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2011-2021

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach jest koordynatorem realizacji **Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2011 - 2021**, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Prowadzenie monitorowania, wdrażanie Strategii oraz jej ocena powierzona została Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zapolicach i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zapolicach.

Głównymi adresatami i podmiotami Strategii są mieszkańcy Gminy Zapolice. W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane są gminne instytucje, w szczególności Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zamed” w Zapolicach, Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli oraz placówki edukacyjno – oświatowe i organizacje pozarządowe.

Misją Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2011-2021 jest systemowe podejście do rozwiązywania problemów społecznych w celu przeciwdziałania marginalizacji, wykluczeniu i patologiom społecznym oraz poprawa jakości życia mieszkańców gminy. Na potrzeby wdrażania Gminnej Strategii zostało opracowanych 8 celów strategicznych. Każdy z celów zakłada osiągnięcie konkretnych rezultatów poprzez realizację określonych działań.

Realizacja przyjętej Strategii umożliwia racjonalne wykorzystanie potencjału wszystkich partnerów w celu rozwiązania wielu problemów społecznych, w tym przeciwdziałaniu biedzie i wykluczeniu społecznemu. Raport z ewaluacji stanowi odrębny dokument, który został przedstawiony Radzie Gminy w marcu br. na Sesji Rady Gminy Zapolice.

3. Program „Wsparcia Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2016 – 2018”

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2016 – 2018 tworzy optymalne warunki dla poprawy życia dzieci i rodzin, w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, służy realizacji gminnej polityki rodzinnej. Wsparcie dla rodzin ma charakter profilaktyczny i ochronny. Program przyjęty został Uchwałą NR XVII/107/16 Rady Gminy Zapolice z dnia 25 lutego 2016 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2016–2018. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zapolicach. Działania podejmowane w ramach Programu adresowane są do rodzin wychowujących dzieci, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2016 – 2018 jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i tworzenie sprzyjających warunków

jej prawidłowego funkcjonowania. Coroczna ewaluacja programu przedkładana jest do akceptacji Radzie Gminy Zapolice. Sprawozdanie z realizacji programu w 2018 r. stanowi odrębny dokument, który został przedstawiony Radzie Gminy w marcu br. na Sesji Rady Gminy Zapolice.

4. Program „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Zapolice na lata 2016 – 2020”

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) w ścisłej korelacji z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.) i ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.),

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;**
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Zapolice na lata 2016-2020 przyjęty został uchwałą Nr XIX/125/16 Rady Gminy Zapolice z dnia 21 kwietnia 2016 roku. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zapolicach.

Celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie i ograniczenia negatywnych następstw zjawiska przemocy na terenie gminy Zapolice.

Realizatorami Programu są, przede wszystkim, pracownicy:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zapolicach,
- Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli,
- Szkoły Podstawowej w Zapolicach,
- Społecznej Szkoły Podstawowej w Rembieszowie,
- Gminnego Przedszkola Publicznego,
- Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ZAMED” w Zapolicach,
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny,
- Organizacje pozarządowe (KGW, OSP, Stowarzyszenia),
- Kluby sportowe z terenu gminy,
- Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli,
- Prokuratura Rejonowa w Zduńskiej Woli.

Podstawowym celem działania pomocy społecznej było umożliwienie osobom, rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie były w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

- dotrzeć do rodziny/osoby dotkniętej przemocą,
- przeprowadzić wywiad środowiskowy,
- założyć Niebieską Kartę,
- przygotować plan pomocy,
- udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej,

- skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku, hostelu (jeśli wymaga tego sytuacja) oraz za zgodą osoby poszkodowanej zawiadomić policję,
- pomagać w załatwianiu spraw urzędowych związanych z zaistniałą sytuacją przemocy,

Założenia Gminnego Programu realizowane są, przede wszystkim, przez działania **Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach**. Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Zapolice, przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie, jej sprawców i świadków, ale przede wszystkim do ofiary przemocy, rodziców i opiekunów krzywdzonych dzieci, dzieci i młodzieży, osób starszych, rodzin dotkniętych przemocą, sprawcy przemocy, przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami dotkniętymi przemocą, społeczeństwo.

Finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu są środki finansowe z budżetu gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 25 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015.1390).

Tabela nr 21. Wydatki na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w latach 2015 – 2018

Rok	2015	2016	2017	2018
Środki własne gminy	3 600	4 883,86	3 450	5 542,86

Źródło: opracowanie własne.

Dzięki zaangażowaniu i systematycznej współpracy z takimi instytucjami jak Urząd Gminy Zapolice, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki służby zdrowia, placówki oświatowo – wychowawcze z terenu gminy Zapolice, KPP w Zduńskiej Woli, rodziny przeżywające trudności opiekuńczo – wychowawcze, niedostosowane społecznie, znajdujące się w trudnej sytuacji rodzinnej, finansowej i mieszkaniowej mogły liczyć na wsparcie kompetentnych pracowników służb społecznych. Raport z ewaluacji stanowi odrębny dokument, który został przedstawiony Radzie Gminy w marcu br. na Sesji Rady Gminy Zapolice.

5. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zapolicach

Obecny skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach został powołany Zarządzeniem nr 475 Wójta Gminy Zapolice z dnia 3 października 2017 r. (zmienionego: Zarządzeniem nr 621/218 Wójta Gminy Zapolice z dnia 29 maja 2018 r.). Został powołany w celu realizacji zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2018 r. w skład GZI wchodzili:

- 1) Katarzyna Frąckiewicz – przedstawiciel GOPS w Zapolicach – przewodnicząca,
- 2) Danuta Waldhauzer – przedstawiciel GOPS w Zapolicach – zastępca przewodniczącego,
- 3) Justyna Wojtkiewicz - przedstawiciel GOPS w Zapolicach – sekretarz,
- 4) Monika Walasik – przedstawiciel GOPS w Zapolicach,
- 5) Piotr Paweł Hryniuk – przedstawiciel GKRPA w Zapolicach,
- 6) Michał Witkowski – przedstawiciel Urzędu Gminy Zapolice,
- 7) Bernard Sitarek – przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli,
- 8) Agnieszka Stępień – przedstawiciel jednostek systemu oświaty,
- 9) Ryszard Zawada – przedstawiciel podmiotów leczniczych,
- 10) Agnieszka Ćwikło – przedstawiciel organizacji pozarządowych,
- 11) Monika Piorek - Stępień – kurator sądowy wskazany przez Prezesa Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli,
- 12) Agnieszka Karpacz – Prokurator wskazany przez Prokuratora Rejonowego w Zduńskiej Woli.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Głównymi celami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach jest:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. podejmowanie interwencji w przypadku wystąpienia przemocy domowej w środowisku i uruchomienie procedury powstrzymującej negatywne jej skutki,
3. wzajemna wymiana informacji między członkami Zespołu w celu stworzenia strategii interwencyjnej obejmującej ustalenie planu pomocy, podjęcie wytyczonych działań, monitorowanie sytuacji danej rodziny,
4. stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”,
5. inicjowanie działań i szkoleń zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób będących członkami Zespołu,
6. udzielenie wsparcia merytorycznego Grupom Roboczym oraz bezpośredni udział w pracach w sytuacjach tego wymagających
7. monitorowania zjawiska przemocy, jego rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywność podejmowanych działań,
8. uzgadnianie, koordynowanie i inicjowanie działań wynikających z gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie,
9. współdziałanie z władzami lokalnymi w zakresie wypracowania i wdrożenia rozwiązań systemowych przeciwdziałania przemocy oraz monitoring i ewaluacja tego procesu.

W ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane są Grupy Robocze, które podejmują działania z konkretną rodziną, w której występuje przemoc domowa i została uruchomiona procedura Niebieskiej Karty.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami, wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

W 2018 r., do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach wpłynęło 6 Niebieskich Kart, z czego:

- 4 założone przez Komendę Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, 1 założona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli oraz 1 założona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach,
- 5 rodziny wyraziło zgodę na współpracę, z którymi były podejmowane działania mające na celu przezwyciężenie zaistniałego problemu,
- spośród 6 sprawców stosowanej przemocy w rodzinie, tylko 1 zgłosiła się na spotkanie grupy roboczej.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zapolicach odbył 6 spotkań i powołał 6 Grup Roboczych w skład, których wchodziły pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach, dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i psycholog. Wspólna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń pozwalała podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy domowych oraz bezpośredni sposób przekazywania informacji pozwolił podejmować konkretne działania, które niewątpliwie usprawniły pracę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zapolicach i znacznie szybciej osiągnięto zamierzone cele.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zapolicach nadal prowadzi działania mające na celu przezwyciężenie problemu przemocy domowej, współdziała z innymi podmiotami, informuje o rodzajach pomocy z jakich może skorzystać rodzina znajdująca się w trudnej sytuacji rodzinnej. Z 5 rodzinami, które wyraziły zgodę na podjęcie działań, w 2018 r. odbyło się 27 spotkań Grup Roboczych.

6. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Zduńskiej Woli

W 2018 r. współpracowano z PUP w Zduńskiej woli w zakresie Samorządowej Elektronicznej Platformie Informacyjnej (SEPI). Jest to kompleksowe rozwiązanie informatyczne umożliwiające podmiotom administracji samorządowej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji. System umożliwia integrację rozwiązań funkcjonujących w różnych obszarach działalności jednostek samorządowych ze szczególnym uwzględnieniem publicznych służb zatrudnienia oraz zabezpieczenia społecznego.

Stała współpraca z PUP w Zduńskiej Woli, polega również na codziennym przekazywaniu aktualnych ofert pracy, które zamieszczane są na tablicy ogłoszeń GOPS w Zapolicach oraz systematycznych spotkaniach tematycznych w PUP w Zduńskiej Woli.

7. KDR

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 2+3 zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z oferty w ponad 10 tys. miejsc zgłoszonych przez ponad tysiąc firm i instytucji z całej Polski. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do 31 grudnia 2018 r. wydano 282 Karty Dużej Rodziny.

8. EMP@TIA Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego

Projekt Emp@tia, realizowany jest przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Produkty które powstają w ramach Projektu "Emp@tia - Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego" przyczynią się do ułatwienia i usprawnienia komunikacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi administracji terenowej, zaangażowanymi w proces przyznawania pomocy osobom najbardziej potrzebującym, uporządkowania gromadzonych przez jednostki i MRPiPS danych oraz ich łatwą i bezpieczną archiwizację, bardziej racjonalnego wydatkowania środków publicznych oraz sprawniejszego monitorowania ich wykorzystania, korzystania z e-Usługi przez obywateli i przedsiębiorców z obszaru zabezpieczenia społecznego i rodziny, poprawy działania systemów informatycznych wykorzystywanych przez jednostki administracji terenowej, dzięki modernizacji infrastruktury w MRPiPS.

Poprzez Platformę możliwe jest składanie wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, Kartę Dużej Rodziny, świadczenia wychowawczego (500 PLUS) czy świadczenia „Dobry start” przez internet, bez konieczności

osobistego stawienia się w urzędzie. Osoby ubiegające się o ww. świadczenia nie muszą zdobywać i przedstawiać szeregu dokumentów i zaświadczeń z innych urzędów, gdyż urząd rozpatrujący wniosek o dane świadczenie samodzielnie uzyskuje wymagane informacje w drodze wymiany danych z właściwą instytucją.

W 2018 r. poprzez platformę złożono 215 wniosków.

9. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020

W 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zapolicach kontynuował współpracę z Bankiem Żywności w Łodzi im. Marka Edelmana, w związku z tym złożył wniosek o przyznanie status OPL, tj. Organizacji Partnerskiej o zasięgu Lokalnym. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i 1 października 2018 r. zostało podpisane porozumienie w sprawie realizacji POPŻ Podprogramu 2018 r. na terenie Gminy Zapolice. W 2018 r. rozdysponowano 16 ton żywności o wartości 80 272,00 zł. Paczki żywnościowe w skład, których wchodziło, m.in. fasola biała, filet z makreli w oleju, groszek z marchewką, gulasz wieprzowy z warzywami, herbatniki, koncentrat pomidorowy, makaron jajeczny, mleko UHT, olej rzepakowy, powidła śliwkowe, ryż biały, szynka drobiowa, buraczki, kasza gryczana, ser podpuszczkowy żółty, szynka wieprzowa, pasztet wieprzowy, cukier, otrzymało 413 osób. Działania będą realizowane do czerwca 2019 roku.

Poza powyższymi działaniami realizowanymi w ramach działań statutowych organizacji, prowadzone będą również działania współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w formie:

- warsztatów kulinarnych dla różnych grup pokoleniowych z udziałem ekspertów kulinarnych, kuchmistrzów i dietetyków pokazujących różne możliwości przygotowania potraw i wykorzystania artykułów spożywczych,
- warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia,
- programów edukacyjnych mających na celu zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności,
- warsztatów edukacji ekonomicznej (nauka tworzenia, realizacji i kontroli realizacji budżetu domowego, ekonomicznego prowadzenia gospodarstwa domowego, z uwzględnieniem wszystkich finansowych i rzeczowych dochodów rodziny, w tym darów żywnościowych).

W związku z udziałem naszej OPL w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2018 również realizujemy Działania Towarzyszące. Są to cyklicznie działania edukacyjne oferowane wszystkim odbiorcom pomocy żywnościowej, które mają na celu włączenie społeczne osób zagrożonych ubóstwem. Do udziału w Działaniach Towarzyszących ma prawo każda osoba, która została zakwalifikowana do uczestnictwa w POPŻ Podprogram 2018.

Tematyka Działań Towarzyszących obejmuje:

- dietetykę z elementami niemarnowania żywności,
- edukację ekonomiczną,
- warsztaty kulinarne.

10. Program Operacyjny Polska Cyfrowa

Kierownik GOPS w Zapolicach napisał i przygotował grantowy projekt pn. „E-Aktywni mieszkańcy Gminy Zapolice”. Projekt został oceniony pozytywnie i gmina Zapolice **otrzymała dofinansowanie w kwocie 44 800,00 zł, co stanowi 100% wartości projektu**. Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr III: Cyfrowe Kompetencje społeczeństwa działanie 3. 1: Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych w ramach Projektu grantowego pn. „E-AKTYWNI MIESZKAŃCY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO I ŁÓDZKIEGO”. Operatorem Projektu jest Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica w partnerstwie z Fundacją Aktywnych Inicjatyw Rozwoju. Celem projektu jest nabycie lub podniesienie kompetencji cyfrowych u 80 osób powyżej 25 roku życia, z terenu

gminy Zapolice, poprzez uczestnictwo w szkoleniach, w 7 obszarach (blokach) tematycznych, w terminie 01.01.2019 do 31.07.2019. Każdy uczestnik miał możliwość wyboru kierunku rozwoju kompetencji cyfrowych, w zależności od potrzeb. Miejsce i częstotliwość szkoleń dostosowane były do oczekiwań i możliwości uczestników, w tym osób z niepełnosprawnościami. Do skutecznego i profesjonalnego przeprowadzenia cyklu szkoleń zostało zakupione 5 laptopów wraz z oprogramowaniem. Wszystkie działania, zakupy i wynagrodzenia w 100% pochodziły z dofinansowania.

11. Pozostałe działania

1. W ciągu całego roku 2018 r. pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zapolicach prowadzili zbiórkę i dystrybucję odzieży nowej i używanej, obuwia, mebli.
2. Tradycyjnie w grudniu 2018 r. zorganizowano „Spotkanie Wigilijne” dla osób samotnych, chorych i niepełnosprawnych z terenu Gminy Zapolice. W spotkaniu wzięło udział ok. 35 osób. Dla wszystkich uczestników spotkania przygotowany został tradycyjny wigilijny poczęstunek i paczka świąteczna. Szczególny nastrój stworzyły dzieci ze Szkoły Podstawowej w Zapolicach, które śpiewały kolędy i pastoralki. Wieczernę zorganizowano przy pomocy darczyńców oraz wkładu finansowego GKRPA w Zapolicach.
3. Pracownicy GOPS w Zapolicach współpracował również z OPS z innych miejscowości. Pracownicy socjalni na wniosek innych ośrodków przeprowadzali wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji i dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie Gminy Zapolice.
4. W sprawach budzących wątpliwości prawne pracownicy konsultowali się z radcą prawnym zatrudnionym przez Urząd Gminy Zapolice.

IX. WYKAZ POTRZEB Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ZAPOLICE

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb, w tym zakresie. Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Mając powyższe na uwadze przedstawiam poniżej potrzeby w zakresie pomocy społecznej oparte o szczegółową analizę oraz możliwości Ośrodka:

1. Rozwijanie sieci placówek wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych (Dzienny Dom Pobytu, Klub Seniora).
2. Utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, np. świetlice środowiskowe, placówki specjalistyczne, świetlice terapeutyczne, itp.
3. Podnoszenie poziomu i doskonalenie zawodowe kadry Ośrodka oraz członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Podejmowanie działań służących aktywizacji (zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej) osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach projektów systemowych współfinansowanych przez Unię Europejską, np. z Europejskiego Funduszu Społecznego.

PRZEWODNICZĄCY
RADA GMINY

Piotr Paweł Hrynluk

X. WYKAZ TABEL

1. Tabela nr 1. Liczba osób objętych pracą socjalną w latach 2015-2018.....	8
2. Tabela nr 2. Liczba osób objętych kontraktem socjalnym w latach 2015-2018	8
3. Tabela nr 3. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2015-2018	9
4. Tabela nr 4. Liczba osób przebywających w DPS w latach 2015-2018	10
5. Tabela nr 5. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS w latach 2016-2019	10
6. Tabela nr 6. Liczba osób przebywających w schronisku dla bezdomnych w latach 2015-2018	11
7. Tabela nr 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2015-2018.....	11
8. Tabela nr 8. Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Zapolice w latach 2017 i 2018	11
9. Tabela nr 9. Liczba osób korzystających z zasiłku stałego w latach 2017-2018.....	12
10. Tabela nr 10. Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego w latach 2015-2018.....	13
11. Tabela nr 11. Liczba osób korzystających z zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego w latach 2015-2018	13
12. Tabela nr 12. Zestawienie wypłaconych świadczeń rodzinnych, kosztów obsługi w 2018 roku – dotacja celowa.....	16
13. Tabela nr 13. Rozliczenie kosztów obsługi Dział 852, rozdział 85502, § 2010 za 2018 r.	17
14. Tabela nr 14. Zestawienie podziału kwot wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych w latach 2016-2018	19
15. Tabela nr 15. Zestawienie wypłaty dodatku mieszkaniowego w latach 2015-2018..	22
16. Tabela nr 16. Zestawienie wypłaconych świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w latach 2015-2018	23
17. Tabela nr 17. Środki wydatkowane w 2017 i 2018 roku według klasyfikacji budżetowej i rodzajów świadczeń.....	24
18. Tabela nr 18. Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2015-2018	26
19. Tabela nr 19. Zestawienie świadczeń i finansowanie programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 r.	27
20. Tabela nr 20. Zestawienie realizacji programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w latach 2015-2018	28
21. Tabela nr 21. Wydatki na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w latach 2015-2018	32

SPIS TREŚCI:

I.	WPROWADZENIE	1
II.	GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH	4
	1. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zapolicach w 2018 r.....	4
III.	REALIZACJA PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAPOLICACH ZADAŃ W ROKU 2018.....	7
	1. Pomoc społeczna – świadczenia niepieniężne.....	7
	1.1. Praca socjalna	7
	1.2. Poradnictwo specjalistyczne (psycholog)	9
	1.3. Usługi opiekuńcze	9
	1.4. Pobyt w Domu Pomocy Społecznej	9
	1.5. Schronienie	11
	2. Pomoc społeczna – świadczenie pieniężne	11
	2.1. Zasiłek stały i ubezpieczenie zdrowotne związane z wypłatą zasiłku stałego	12
	2.2. Zasiłek okresowy	13
	2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy	13
	2.4. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd (Rozdział 85219).....	13
	3. Świadczenia rodzinne – ŚR.....	14
	4. Zasiłek dla opiekuna – ZDO.....	16
	5. Fundusz alimentacyjny – FA.....	18
	6. Świadczenie wychowawcze – 500 PLUS.....	20
	7. Świadczenie „Dobry start”.....	21
IV.	POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GOPS W ZAPOLICACH	22
	1. Dodatki mieszkaniowe	22
	2. Dodatek energetyczny	22
	3. Stypendium szkolne	23
V.	ŚRODKI WYDATKOWANE PRZEZ GOPS W ZAPOLICACH W 2018 r.	24
VI.	RZĄDOWY PROGRAM „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	26
VII.	RESORTOWY PROGRAM „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	28
VIII.	NOWE ZADANIA	29
	1. Program wieloletni SENIOR+ na lata 2015-2020	29
	2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2011 – 2021	30
	3. Program „Wsparcia Rodziny dla Gminy Zapolice na lata 2016-2018”	30
	4. Program „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Zapolice na lata 2016 – 2020”	31
	5. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zapolicach.....	32
	6. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Zduńskiej Woli	34
	7. Karta Dużej Rodziny – KDR	34
	8. Projekt Emp@tia.....	34
	9. Program operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	35
	10. Program Operacyjny Polska Cyfrowa	35
	11. Pozostałe działania... ..	36
IX.	WYKAZ POTRZEB Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ZAPOLICE	37
X.	WYKAZ TABEL	38

